

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

LL.D.; Dip. Stud. Rel.; Dip. Can. Matr. Jur. & Proc.;
Cert. Jur. & H.R. (Strasbourg);
P.G. Dip. European Competition Law (King's College, London),
P.G. Dip. European Law (King's College, London).

Illum l-29 t' Ottubru, 2015.

Rikors Numru 360/2013 SM

**Carmel sive Charles Grech
(I.D. 1099347 M)**

vs.

**Sergio Manche`
(I.D. 121356 M)**

Il-Qorti,

- 1.0. Rat ir-rikors guramentat promotur datat il-15 t'April, 2013, li permezz tieghu r-rikorrenti sintetikament espona is-segwenti:
  - 1.1. Illi fil-perjodu bejn l-1999 u l-2004, biegh u kkonsenja merkanzija bl-ingrossa lill-intimat;

- 1.2. Illi kien jordna l-merkanzija domestika minghand klijenti esteri u jkkonsenjha lill-intimat;
- 1.3. Illi ta' dan, l-intimat kien ihallas akkont lir-rikorrenti;
- 1.4. Illi l-intimat sab ruhu moruz u *nonostante* li interpellat biex ihallas il-bilanc minnu dovut, baqa` inadempjenti, (ara foll 5);
- 1.5. Illi ghalhekk kien kostrett jadixxi din il-qorti biex l-intimat ikollu l-opportunita` jghid ghaliex din il-qorti m'ghandiex:
  - 1.5.1. Tiddikjara li bejn l-1999 u 2004 ir-rikorrenti biegh u kkonsenja lill-intimat merkanzija domestika bl-ingrossa;
  - 1.5.2. Tillikwida ghalhekk l-ammont bilancjali dovut mill-intimat lir-rikorrenti;
  - 1.5.3. Tikkundanna lill-intimat ihallas l-ammont hekk likwidat lir-rikorrenti;
  - 1.5.4. Bl-ispejjez kif dedotti fir-rikors guramentat promotur u bl-imghaxijiet legali dovuti skont il-ligi mid-data tan-notifika ta' l-ittra ufficcjali hemm indikata sad-data ta' l-effettiv pagament;
- 2.0. Rat ir-risposta guramentata datata t-2 ta' Lulju, 2013, li permezz taghha l-intimat sintetikament irrisponda bil-mod segwenti:
  - 2.1. Illi preliminarjament it-talba tar-rikorrenti ghall-hlas ta' merkanzija allegatament mibjugha u kkonsenjata lilhu hi preskritta bid-dekors ta' hames (5) snin *ai termini* ta' l-artiklu 2156(f) tal-Kodici Civili;
  - 2.2. Illi fi kwalsiasi kaz, it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati *stante* li l-ebda ammont m'hu dovut minnu lir-rikorrenti;
  - 2.3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

3. Rat id-digriet taghha datat it-3 ta' Lulju, 2013, li permezz tieghu, in vista tar-risposta preliminari fuq il-preskrizzjoni, (ara paragrafu numru tnejn punt wiehed, (2.1.), aktar qabel), ordnat il-kapovolgiment tal-provi, (ara foll 18);
4. Rat id-digriet taghha datat it-2 ta' Gunju, 2015, li permezz tieghu, wara talba appozita ta' l-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet, awtorizzat lill-istess biex jittrattaw il-kaz bil-modalita` u fit-termini hemm indikati, u dan, limitatament ghall-eccezzjoni preliminari sollevata mill-intimat, (ara foll 1295);
5. Ezaminat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti datata l-5 t'Awwissu, 2015, (ara foll 1299);
6. Semghet ix-xhieda prodotta;
7. Ezaminat id-dokumentazzjoni ezageratament kopjuza ipprezentata *in atti*;

Ikkunsidrat:

- 8.0. Illi r-rikorrenti sintetikament isostni s-segwenti:
  - 8.1. Illi permezz tal-procedura odjerna r-rikorrenti qed jippretendi l-hlas ta' erba` mija u hamsa u tletin elf, tmin mija u hamsa u tmenin Lira Maltin u tnax il-centezmu, (Lm435,885.12), ekwivalenti ghal (€1,015,350.80), ghall-bejgh u konsenja ta' merkanzija domestika lill-intimat kif dedott fir-rikors guramentat promotur tieghu, (ara foll 1 u foll 1255);
  - 8.2. Illi originarjament l-intimat kien jiggestixxi l-hanut bl-isem ta' "Tabletop", sitwat fil-fond numru 61, *South Street*, Valletta, (ara foll 45);
  - 8.3. Illi l-kontendenti kienu ftehm u kuntrattwalment li filwaqt li r-rikorrenti jimporta l-merkanzija in dizamina bl-ingrossa din kellha tigi kkonsenjata lill-intimat biex hu jbieghha mill-hanut indikat fil-paragrafu precedenti, (ara foll 1291);

- 8.4. Illi d-dokumentazzjoni relattiva involuta kienet responsabbilita` tar-rikorrenti li kien jghaddi kopja ta' l-istess lill-intimat;
- 8.5. Illi l-ispejjez involuti fir-rigward, bhal per ezempju t-trasport, kienu a karigu ta' l-intimat, (ara foll 45);
- 8.6. Illi l-merkanzija hekk importata kien ihallas ghaliha r-rikorrenti filwaqt li l-intimat kien jirrifondi lir-rikorrenti ghall-istess permezz ta' pagamenti in akkont, (ara foll 45);
- 8.7. Illi wara li kienet introdotta s-sistema tal-VAT jirrizulta *ex admisis* li l-intimat kien ihallas ghall-ispejjez involuti, ghalkemm ir-rikorrenti baqa` jhallas ghal kull ordni minnhu maghmula, (ara foll 45), u dan ghaliex ir-rikorrenti beda jimporta x-xoghol *de quo* fuq il-VAT ta' l-intimat, (ara foll 1291);
- 8.8. Illi ghalkemm in-negozju fuq deskritt kellu principju fjorenti jirrizulta li l-prosegwiment ta' l-istess stalla u kkrolla *stante* li l-intimat sab ruhhu moruz fil-pagamenti minnhu dovuti lir-rikorrenti;
- 8.9. Illi rizultat ta' l-istess ir-rikorrenti kien kostrett jitermina din ir-relazzjoni kummercjali ma' l-intimat, anke wkoll, ghaliex kredituri ohra ta' l-intimat, bdew jirrikorru ghall-pagamenti dovuti lilhom mill-istess rikorrenti, (ara foll 45);
- 8.10. Illi skont ir-relazzjoni ta' l-awditur tar-rikorrenti l-ammont hekk dovut mill-intimat lir-rikorrenti kien tela` ghall-ammont indikat precedentement, (ara paragrafu numru tmienja punt wiehed, (8.1.), aktar qabel u foll 23 u 24), liema ammont hu debitament ikkonfortat bid-dokumentazzjoni kopjuza involuta, (ara foll 49 sa 1249);
- 8.11. Illi ghalkemm l-intimat kien gie interpellat diversi drabi biex jissalda l-ammont konsiderevoli minnhu dovut lir-rikorrenti, anke permezz ta' ittra ufficjali, dan xorta injora l-istess interpellazzjonijiet u baqa` inadempjenti;

- 8.12. Illi *nonostante* id-disfatta kummercjali ta' l-intimat fuq sintetikament deskritta, dan jidher li rega` avvicina lir-rikorrenti biex jerga jibda jikkonsenzjali l-merkanzija *de quo*;
- 8.13. Illi minkejja l-esperjenza negattiva riskontrata, r-rikorrenti ghazel li jerga` jibda` jfornieh bil-merkanzija izda, din id-darba, minghajr ma jikkoncedi krediti lill-intimat;
- 8.14. Illi ghalhekk il-kontendenti issa ftehm u li l-intimat ihallas kontanti lir-rikorrenti malli dan jiffettwa l-konsenja, (ara foll 1278);
- 8.15. Illi skont l-istess rikorrenti jirrizulta li dan il-ftehim sussegwenti kien pozittiv;
- 8.16. Illi fl-istess hin ir-rikorrenti baqa` kostantement ***jissikka*** lill-intimat biex ihallas l-arretrati kospikwi minnhu lilhu dovuti "... hu kien jippromettili li jhallasni", (ara foll 1278);
- 8.17. Illi minkejja dawn il-promessi luzingjeri ta' l-intimat, il-pagamenti dovut qatt m'avveraw ruhhom;
- 8.18. Illi konsegwenza ta' l-istess, ir-rikorrenti interrompa kull relazzjoni ma' l-intimat, inkluz l-ahhar arrangament kummercjali fuq indikat, (ara foll 1278);

Ikkunsidrat:

9. Illi jigi sottolineat f'din il-fazi li l-procedura odjerna hi limitata ghar-risoluzzjoni ta' l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-intimat, (ara foll 16 u foll 1295);

Ikkunsidrat:

10. Illi f'dan ir-rigward, fir-risposta guramentat tieghu l-intimat jissollewa l-eccezzjoni preliminari tal-preskrizzjoni kwinkwennali, (ara artiklu 2156(f) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta u foll 16);

11. Illi tenut kont ta' l-eccezzjoni preliminari indirizzata mill-ewwel risposta ta' l-intimat jirrizulta pacifiku li issa l-oneru rinfaccat hu li allura:

“iudex debet iudicare secundum alligata et probata”

Ikkunsidrat:

- 12.0. Illi fir-rigward jigi innotat bi preokkupazzjoni li ghalkemm l-intimat issollewa din l-allegazzjoni tieghu li l-azzjoni odjerna hi preskritta fil-konfront tieghu bi preskrizzjoni ta' hames (5) snin, l-istess intimat ghazel li:

12.1. La jitla jixhed bil-gurament biex isostni it-tezi tieghu;

12.2. Lanqas igib l-icken prova fir-rigward;

Ikkunsidrat:

13. Illi hu wkoll ormai abundantement assodat fl-ordinament guridiku Malti li:

“Onus probandi incumbit ei qui dicit”

14. Illi fir-rigward ghandu jirrizulta pacifiku li ghalkemm l-intimat issollewa *in limine* din l-eccezzjoni preliminari tieghu, b'dizdenn komplet ghall-ahjar amministrazzjoni tal-gustizzja, ghazel li ma isostnix dak minnhu allegat bil-provi minnhu dovuti fir-rigward;
15. Illi ghalhekk, mhux biss allura li r-risposta tieghu tirrizulta li kienet fiergha ghaliex naqas li jsostniha kif dovut fit-termini tal-massima Latina fuq citata, izda tirrizuta li kienet biss sotterfug inutili intiz biss biex itawwal il-procedura inutilment;
16. Illi f'gurisdizzjonijiet ohra, anke fl-Unjoni Ewropea li Malta tiffirma parti minnha, tali manuvrar inutili hu ekwiparat ma' reat specifiku – dak ta' l-**abbuz mill-process gudizzjarju** – li

min hu dovut ghandu jikkonsidra l-introduzzjoni tieghu fl-ordinament guriidiku Malti;

17.0. Illi *di piu`*, jirrizulta li r-rikorrenti kien debitament kostanti fit-talbiet tieghu ghar-risarciment involut, u dan, billi:

17.1. Baghat il-fatturi rilevanti lill-intimat, (ara foll 45);

17.2. Interpella kemm verbalment kif ukoll b'mod skritt, anke b'ammonizzjonijiet ufficcjali lill-intimat ghall-pagamenti dovuti, (ara foll 46, 1253, 1273, 1275 u 1278);

17.3. L-istess intimat assigura lir-rikorrenti li kien ser ihallas l-ammonti kollha dovuti, (ara foll 1278);

Ikkunsidrat:

18.0. Illi in vista tal-premess din il-qorti hi sodifatta li l-intimat ma pprovax l-eccezzjoni preliminari minnhu sollevata u konsegwentement:

DECIDE:

18.1. Tirrespingi l-ewwel eccezzjoni ta' l-intimat;

18.2. Tirrizerva d-decizjoni taghha ghall-ispejjez fuq dan il-Kap;

18.3. Tordna l-kontinwazzjoni tal-kawza ghal data ohra wara li tikkonsulta fir-rigward lill-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet biex jigi issa investit il-mertu veru u proprju tal-procedura odjerna.

Onor. Imhalledf Silvio Meli

DECIZJONI FINALI